

FÖRSTA GÅNGEN SKÄLLDE HAN UT MIG

Första gången skällde han ut mig. Jag hade skrivit om en ung kvinna som blivit överfallen och misshandlad av en för henne okänd man, mitt på blanka eftermiddagen, i tunnelbanan, och dessutom hade jag intervjuat den kriminalinspektör som utredde fallet. Han talade om det ökade gatuvåldet i storstaden, bekymrade sig. Det var därför jag hade Dan i telefon. Han var fly förbannad för att jag lät en polis, uppenbarligen en reaktionär, breda ut sig i tidningen utan att någon kommenterade det sagda. Tidningen var Gnistan. Året bör ha varit 1978.

Det var första gången Dan kommenterade något jag skrivit. Jag hade mött honom tidigare, på några politiska möten – han alltid långt bort till vänster, aldrig rädd för att yttra sig, tvärtom – men jag minns honom också från en teveintervju ännu tidigare, någon gång 1966 eller 1967. Jag har för mig att han då uppträdde som provie, del av en anarkistisk rörelse som startat i Holland. Det märkliga var att när han dök upp där på den lilla svartvita teveskärmen så kände jag igen honom. Jag hade sett honom förut. Jag har ingen aning om var, när eller hur men hans ansikte var bekant. Jag bodde i Östersund, han i Stockholm. Våra cirklar rörde sig långt från varandra. Sådana gånger är jag böjd att tro på detta med makterna.

Många år senare blev han min förläggare, genom min andra bok, på Ordfront. Jag kom farande med ett förslag om en antologi om Afghanistan, för att ge en bakgrund till både land och krig. "Antologier säljer inte", sa Dan. "Skriv en sådan bok själv." Det gjorde jag. Det blev flera böcker. Det hade inte blivit så många med en annan förläggare. Utan Dan hade jag inte varit den jag är. Han gillade det jag skrev, det sätt jag skrev på. Han brydde sig inte, bryr sig inte om trender som kommer och går. Av orsaker som stod utanför min kontroll kom jag sedan till Norstedts. Mitt under arbetet med en bok för dem avled min käre förläggare Ylva Holm, i cancer. Dan ringde. "Vet du, jag ska bli din förläggare." När han en dag några år senare tog mig in på sitt rum och stängde dörren bakom oss och tyst berättade att han skulle lämna Norstedts för att bilda eget, tillsammans med Henning, och frågade om jag ville stanna kvar eller följa med honom, tvekade jag alltså inte. Jag har inte vågat överge

honom. Visserligen har jag haft mina otrohetsaffärer, men aldrig utan att underrätta Dan. Han vet. Jag vet. Vi fortsätter.

Anders Sundelin

Dans lilla röda (Leopard förlag 2015)